

SÄKERHETSDATABLAD

Avsnitt 1: NAMNET på ÄMNET/BLANDNINGEN och BOLAGET/FÖRETAGET

1.1 Produktbeteckning

HESSA® Frysskydd T-broms

A-nr: 537887-2

1.2 Relevanta identifierade användningar av ämnet eller blandningen och användningar som avråds från

Relevanta identifierade användningar: Frysskydd

Användningar som avråds från: Inga kända

1.3 Närmare upplysningar om den som tillhandahåller säkerhetsdatablad

HESSA INDUSTRI AB

Storvretsvägen 10

749 40 ENKÖPING

Tel: 0171-279 10

info@hessa.se

www.hessa.se

1.1 Telefonnummer för nödsituationer

Akut

112 begär Giftinformationscentralen

Avsnitt 2: FARLIGA EGENSKAPER

2.1 Klassificering av ämnet och blandningen

Enligt 1272/2008

Ögonirritation, 2, H319

Brandfarliga vätskor, 2, H225

2.2 Märkningsuppgifter

Enligt 1272/2008

Faropiktogram

Signalord

GHS02, GHS07

Fara

Faroangivelser

H225

H319

Mycket brandfarlig vätska och ånga.

Orsakar allvarliga ögonirritation

Skyddsangivelser		
Förebyggande	P210	Får inte utsättas för värme, heta ytor, gnistor, öppen låga eller andra antändningskällor. Rökning förbjuden.
	P241	Använd explosionssäker elektrisk/ventilations-/ belysnings- utrustning.
	P280	Använd skyddshandskar/ ögonskydd/ ansiktsskydd.
Åtgärder	P303 + P361 + P353	VID HUDKONTAKT (även håret): Ta omedelbart av alla nedstänkta kläder. Skölj huden med vatten/duscha.
	P305 + P351 + P338	VID KONTAKT MED ÖGONEN: Skölj försiktigt med vatten i flera minuter. Ta ur eventuella kontaktlinser om det går lätt. Fortsätt att skölja.
	P337 + P313	Vid bestående ögonirritation: Sök läkarhjälp.

2.3 Andra faror

Se sektion 12.5 för resultat av PBT och vPvB bedömningar.

Avsnitt 3: SAMMANSÄTTNING / INFORMATION om BESTÅNDSDELAR

3.2 Blandningar

Farliga ingredienser		Klassificering ¹ 1272/2008	Halt i %
Etanol Index-nr: CAS-nr: EG-nr: EG REACH-Reg.nr.	603-002-00-5 64-17-5 200-578-6 01-2119457610-43-xxxx	Flam. Liq.2 - H225 Eye Irrit.2 - H319	>= 80 - < 100
1,2-etandiol Index-nr: CAS-nr: EG-nr: EG REACH-Reg.nr.	603-027-00-1 107-21-1 203-473-3 01-2119456816	Acute Tox.4 - H302 STOT RE2 - H373	>= 1 - < 3
Metyletylketon Index-nr: CAS-nr: EG-nr:	606-002-00-3 78-93-3 201-159-0	Flam. Liq.2 - H225 Eye Irrit.2 - H319 STOT SE3 - H336	>= 0,1 - < 1

¹ Förklaring till faroangivelser, se avsnitt 16.

Avsnitt 4: ÅTGÄRDER vid FÖRSTA HJÄLPEN

4.1 Beskrivning av åtgärder vid första hjälpen

Vid inandning:	Flytta ut i friska luften. Kontakta läkare om besvär kvarstår. Om andningen är oregelbunden eller upphört, ge konstgjord andning.
Vid hudkontakt:	Ta av förorenade kläder och skor. Tvätta bort med tvål och vatten.
Vid ögonkontakt:	Spola omedelbart med mycket vatten, även under ögonlocken, i minst 5 minuter. Kontakta läkare om besvär kvarstår.
Vid förtäring:	Skölj munnen. Kontakta läkare vid besvär. Framkalla INTE kräkning. Ge aldrig någonting genom munnen till en medvetslös person.

4.2 De viktigaste symptomen och effekterna, både akuta och fördröjda

Symptom:	Se avsnitt 11 för mer detaljerad information om hälsoeffekter och symptom.
Effekter:	Se avsnitt 11 för mer detaljerad information om hälsoeffekter och symptom.

4.3 Angivande av omedelbar medicinsk behandling och särskild behandling som eventuellt krävs

Behandling:	Ingen information tillgänglig.
-------------	--------------------------------

Avsnitt 5: BRANDBEKÄMPNINGÅTGÄRDER

5.1. Släckmedel

Lämpliga släckmedel:	Vattendimma, Alkoholbeständigt skum, BC-pulver, Koldioxid (CO ₂)
Olämpligt släckningsmedel:	Sluten vattenstråle.

5.2. Särskilda faror som ämnet eller blandningen kan medföra

Särskilda risker vid brandbekämpning:	Mycket brandfarligt, Ångor kan bilda explosiv blandning med luft. Ångor är tyngre än luft och kan spridas längs golvet. Brand kan orsaka utveckling av: Koloxider
---------------------------------------	---

5.3. Råd till brandbekämpningspersonal

Särskild skyddsutrustning för brandbekämpningspersonal:	Använd tryckluftsmask och skyddskläder.
Ytterligare råd:	Använd vattensprej för att kyla öppnade behållare.

Avsnitt 6: ÅTGÄRDER vid OAVSIKTLIGA UTSLÄPP

6.1. Personliga skyddsåtgärder, skyddsutrustning och åtgärder vid nödsituationer

Personliga

skyddsåtgärder:

Håll folk borta från och på vindsidan av spill/läckage. För personligt skydd se avsnitt 8.

6.2. Miljöskyddsåtgärder

Miljöskyddsåtgärder:

Tillåt inte produkten att nå avlopp, vattendrag eller mark. Vid större spill kontakta räddningstjänsten. Vid större utsläpp i vatten kontakta vattenverk eller reningsverk.

6.3. Metoder och material för inneslutning och sanering

Metoder och material för

inneslutning och sanering:

Stoppa fortsatt läckage om det kan göras utan fara. Valla in och samla upp spill med icke brännbart absorberande material (t ex sand, jord, diatomjord, Vermiculit) och placera i en behållare för vidare hantering som avfall enligt lokala / nationella regler (se avsnitt 13).

6.4. Hänvisning till andra avsnitt

Se avsnitt 1 för kontaktinformation vid nödsituation.

Se avsnitt 8 för information om personlig skyddsutrustning.

Se avsnitt 13 för information om avfallshantering.

Avsnitt 7: HANTERING och LAGRING

7.1. Skyddsåtgärder för säker hantering

Råd för säker hantering:

Hantera i enlighet med god yrkeshygien och säkerhetspraxis. Undvik kontakt med ögonen.

Åtgärder beträffande hygien:

Rökning, intag av föda och dryck är ej tillåtet i hanteringsområdet. Förorenade arbetskläder får inte användas utanför arbetsplatsen. Tvätta händerna före raster och efter arbetstidens slut.

7.2. Förhållanden för säker lagring, inklusive eventuell oförenlighet

Krav på lagerutrymmen och behållare:

Förvara behållare väl tillslutna på en sval, väl ventilerad plats. Förvaras åtskilt från värme och antändningskällor. Förvaras åtskilt från oförenliga ämnen. Se avsnitt 10. Förvara på ett brandsäkert område.

Råd för skydd mot brand och explosion:

Förvaras åtskilt från antändningskällor - Rökning förbjuden.
 Vidtag åtgärder mot statisk elektricitet. Använd explosions-säker utrustning.

7.3. Specifik slutanvändning

Specifika användningsområden: Ingen information tillgänglig.

Avsnitt 8: BEGRÄNSNING av EXPONERINGEN / PERSONLIGT SKYDD

8.1 Kontrollparametrar

Gränsvärden för exponering (AFS 2015:7)

Beståndsdel	Andra arbetsrelaterade gränsvärden
Etanol CAS-nr. 64-17-5	Sverige. Gränsvärde, Korttidsgränsvärde: 1.000 ppm, 1.900 mg/m ³ Sverige. Gränsvärde, Nivågränsvärde 500 ppm, 1.000 mg/m ³
Metyletylketon CAS-nr. 78-93-3	EU. Indikativa hygieniska gränsvärden i direktiven 91/322/EEC, 2000/39/EC, 2006/15/EC, 2009/161/EU, Tidsvägt genomsnitt 200 ppm, 600 mg/m ³ Indikativ EU. Indikativa hygieniska gränsvärden i direktiven 91/322/EEC, 2000/39/EC, 2006/15/EC, 2009/161/EU, Short Term Exposure Limit (STEL): 300 ppm, 900 mg/m ³ Indikativ Sverige. Gränsvärde, Korttids gränsvärde 300 ppm, 900 mg/m ³ Sverige. Gränsvärde, Nivågränsvärde 50 ppm, 150 mg/m ³
1,2-etandiol CAS-nr. 107-21-1	EU. Indikativa hygieniska gränsvärden i direktiven 91/322/EEC, 2000/39/EC, 2006/15/EC, 2009/161/EU, Tidsvägt genomsnitt 20 ppm, 52 mg/m ³ Indikativ EU. Indikativa hygieniska gränsvärden i direktiven 91/322/EEC, 2000/39/EC, 2006/15/EC, 2009/161/EU, Short Term Exposure Limit (STEL): 40 ppm, 104 mg/m ³ Indikativ Sverige. Gränsvärde, Nivågränsvärde 10 ppm, 25 mg/m ³ Sverige. Gränsvärde, Hudbeteckning: Kan absorberas genom huden. Sverige. Gränsvärde, Korttids gränsvärde 40 ppm, 104 mg/m ³

8.2 Begränsning av exponeringen

Lämpliga tekniska kontrollåtgärder

Se till att ventilationen är tillräcklig i arbets- och lagerlokaler, använd processventilation där farliga ångor kan bildas.

Då blandningen innehåller lösningsmedel måste elektrisk utrustning vara explosionssäker och fri från antändningskällor såsom statisk elektricitet och gnistor.

Personlig skyddsutrustning

Andningsskydd

Anmärkning: Använd lämpligt andningsskydd vid otillräcklig ventilation. Rekommenderad filtertyp:A

Handskydd

Anmärkning: Ändamålsenligheten för en särskild arbetsplats skall diskuteras med skyddshandsktillverkaren. Den exakta genombrottstiden har inte tagits reda på av leverantören av skyddshandskarna och måste iakttas.

Ögonskydd

Anmärkning: Skyddsglasögon

Hud- och kroppsskydd

Anmärkning: Använd lämpliga skyddskläder.

Begränsning av miljöexponeringen

Allmän

rekommendation: Tillåt inte produkten att nå avlopp, vattendrag eller mark. Vid större spill kontakta räddningstjänsten. Vid större utsläpp i vatten kontakta vattenverk eller reningsverk.

Avsnitt 9: FYSIKALISKA och KEMISKA EGENSKAPER

9.1 Information om grundläggande fysikaliska och kemiska egenskaper

Form:	vätska
Färg:	Ingen tillgänglig data
Lukt:	Ingen tillgänglig data
Lukttröskel:	Ingen tillgänglig data
pH-värde:	Ingen tillgänglig data

Frys punkt:	Ingen tillgänglig data
Kokpunkt/kokpunktsintervall:	79 °C Etanol
Flampunkt:	<21 °C
Avdunstningshastighet:	Ingen tillgänglig data
Brandfarlighet (fast form, gas):	Ingen tillgänglig data
Övre explosionsgräns:	Ingen tillgänglig data
Nedre explosionsgräns:	Ingen tillgänglig data
Ångtryck:	Ingen tillgänglig data
Relativ ångdensitet:	Ingen tillgänglig data
Relativ densitet:	Ingen tillgänglig data
Löslighet/kvalitativ:	Ingen tillgänglig data
Fördelningskoefficient: noktanol/vatten:	Ingen tillgänglig data
Självantändningstemperatur:	Ingen tillgänglig data
Termiskt sönderfall:	Ingen tillgänglig data
Viskositet, dynamisk:	Ingen tillgänglig data
Explosivitet:	Ingen tillgänglig data
Oxiderande egenskaper:	Ingen tillgänglig data

9.2. Annan information

Ingen ytterligare information är tillgänglig.

Avsnitt 10: STABILITET och REAKTIVITET

10.1. Reaktivitet

Anmärkning: Kan antändas av gnistor. Gas/ånga sprids längs golvet: antändningsrisk.

10.2. Kemisk stabilitet

Anmärkning: Stabil vid normala förhållanden.

10.3. Risken för farliga reaktioner

Farliga reaktioner:

Reagerar häftigt med många föreningar t.ex. (starka) oxidationsmedel, vilket ökar risken för brand/explosion.

10.4. Förhållanden som ska undvikas

Förhållanden som ska undvikas:

Värme, flammor och gnistor. Vidtag åtgärder mot statisk elektricitet.

10.5. Oförenliga material

Material som skall undvikas:

Starka syror och oxiderande ämnen

10.6. Farliga sönderdelningsprodukter

Farliga sönderdelningsprodukter:

Kolmonoxid, Koldioxid (CO₂)

Avsnitt 11: TOXIKOLOGISK INFORMATION

11.1 Information om de toxiska effekterna

Akut toxicitet

Oralt

Förtäring kan framkalla följande symptom: Yrsel, narkos, kräkning, Produktens komponenter kan påverka nervsystemet.

Inandning

Kan ge irritation av slemhinnorna. Kan irritera andningsorganen. Inandning kan orsaka effekter på centrala nervsystemet. Inandning kan framkalla följande symptom: Hosta Samma symptom som vid förtäring.

Hud

Ingen tillgänglig data

Irritation

Hud

Resultat: Långvarig hudkontakt kan orsaka hudirritation.

Ögon

Resultat: Orsakar allvarlig ögonirritation.

Allergiframkallande egenskaper

Resultat: Kriterierna för klassificering kan på grundval av tillgängliga data inte anses vara uppfyllda.

CMR-effekter

CMR egenskaper

Cancerogenitet:

Kriterierna för klassificering kan på grundval av tillgängliga data inte anses vara uppfyllda.

Mutagenitet:	Kriterierna för klassificering kan på grundval av tillgängliga data inte anses vara uppfyllda.
Teratogenicitet:	Kriterierna för klassificering kan på grundval av tillgängliga data inte anses vara uppfyllda.
Reproduktions- toxicitet:	Kriterierna för klassificering kan på grundval av tillgängliga data inte anses vara uppfyllda.

Specifik organtoxicitet***Enstaka exponering***

Ingen tillgänglig data

Upprepad exponering

Ingen tillgänglig data

Andra toxikologiska egenskaper***Toxicitet vid upprepad dosering***

Ingen tillgänglig data

Fara vid aspiration

Ingen tillgänglig data

Ytterligare informationErfarenheter från
exponering av
människa:

Innehåller organiska lösningsmedel. Kronisk exponering skadar hjärnan och det centrala nervsystemet

Avsnitt 12: EKOLOGISK INFORMATION**12.1. Toxicitet**

Beståndsdel: etanol CAS-nr. 64-17-5

Akut toxicitet***Fisk***

LC50:	15300 mg/l (Pimephales promelas (amerikansk elritza); 96 h) (genomflödestest; US-EPA)
LC50:	11200 mg/l (Salmo gairdneri; 24 h) (genomflödestest; US-EPA)
LC50:	13000 mg/l (Oncorhynchus mykiss; 96 h) (OECD:s riktlinjer för test 203)

Toxicitet för Daphnia och andra vattenlevande ryggradslösa djur

EC50:	858 mg/l (Artemia salina; 24 h) (OECD TG 202)Havsvatten
EC50:	12340 mg/l (Daphnia magna (vattenloppa); 48 h) (ASTM E 72980)Sötvatten

LC50:	5012 mg/l (Ceriodaphnia dubia (vattenloppa); 48 h) (statiskt test; ASTM E 729-80)Sötvatten
Alger	
EC50:	275 mg/l (Chlorella vulgaris (sötvattensgrönalg); 72 h) (statiskt test; slutpunkt: Tillväxthastighet; OECD TG 201)Sötvatten
EC10:	11,5 mg/l (Chlorella vulgaris (sötvattensgrönalg); 72 h) (statiskt test; OECD TG 201)
Bakterie	
EC50:	5800 mg/l (Paramecium caudatum; 4 h) (statiskt test; Inga riktlinjer har följts)
Kronisk toxicitet	
Fisk	
NOEC:	245 mg/l (30 d) (QSAR)
Vattenlevande ryggradslösa djur	
NOEC:	9,6 mg/l (Ceriodaphnia dubia (vattenloppa); 10 d) (halvstatiskt test; slutpunkt: Reproduktion; Inga riktlinjer har följts)
NOEC :	79 mg/l (Palaemonetes pugio; 12 d) (statiskt test)

12.2. Persistens och nedbrytbarhet

Beståndsdel: etanol CAS-nr. 64-17-5

Persistens och nedbrytbarhet

Bionedbrytbarhet

Resultat: 97 % (aerob; aktivt slam; Relaterat till: CO₂-bildning (% av det teoretiska värdet).; Exponeringstid: 28 d)(OECD TG 301 B)Lätt bionedbrytbar.

12.3. Bioackumuleringsförmåga

Beståndsdel: etanol CAS-nr. 64-17-5

Bioackumulering

Resultat: log Pow -0,35 (24 °C; pH-värde 7,4) (OECD:s riktlinjer för test 107) : BCF: 0,66 Bioackumuleras ej.

12.4. Rörlighet i jord

Beståndsdel: etanol CAS-nr. 64-17-5

Rörlighet

Vatten: Produkten är lös i vatten.
Luft: Produkten avdunstar snabbt.
Jord: Förväntas ej adsorberas av jord.

12.5. Resultat av PBT- och vPvB-bedömningen

Data för produkten

Resultat av PBT- och vPvB-bedömningen

Resultat: Ämnet /blandningen innehåller inga komponenter som anses vara långlivade, bioackumulerande och toxiska (PBT) eller mycket långlivade och mycket bioackumulerande (vPvB) i halter av 0,1% eller högre.

12.6. Andra skadliga effekter

Data för produkten

Tillägg till ekologisk information

Resultat: Informationen saknas.

Avsnitt 13: AVFALLSHANTERING

13.1. Avfallsbehandlingsmetoder

Produkt: Produkten är klassad som farligt avfall enligt avfallsförordningen (2011:927). Rådfråga lokala myndigheter vid hantering av avfall. Förhindra utsläpp i avloppet.

Förorenad förpackning: Förpackningar som inte kan rengöras skall tas om hand på samma sätt som ämnet.

Europeisk Avfallskatalog-nummer: Avfallskoder skall tilldelas av användaren baserade på produktens tilltänkta användningsområde.

Avsnitt 14: TRANSPORTINFORMATION

14.1. UN-nummer

1170

14.2. Officiell transportbenämning

ADR: ETANOLLÖSNING
RID: ETANOLLÖSNING
IMDG: ETHANOL SOLUTION

14.3. Faroklass för transport

ADR-Klass	3
(Etiketter; Klassificeringskod; Farlighetsnummer; Tunnelrestriktionskod	3; F1; 33; (D/E)
RID-klass	3
(Etiketter; Klassificeringskod; Farlighetsnummer)	3; F1; 33
IMDG-klass	3
(Etiketter; EmS)	3; F-E, S-D

14.4. Förpackningsgrupp

ADR II

RID: II

IMDG: II

14.5. Miljöfaror

Miljöfarlig enligt ADR: nej

Miljöfarlig enligt RID: nej

Marine Pollutant enligt IMDG-koden: nej

14.6. Särskilda skyddsåtgärder

Ej tillämbart.

14.7. Bulktransport enligt bilaga II till MARPOL 73/78 och IBC-koden

IMDG: Ej tillämbart.

Avsnitt 15: GÄLLANDE FÖRESKRIFTER

15.1. Föreskrifter/lagstiftning om ämnet eller blandningen när det gäller säkerhet, hälsa och miljö

Data för produkten

Brandklass: Brandklass 1: Flampunkt < 21°C

Andra föreskrifter: · AFS 2015:7 Arbetsmiljöverkets Författningssamling: *HYGIENISKA GRÄNSVÄRDEN* MSBFS 2013:3 föreskrifter om tillstånd till hantering av brandfarliga gaser och vätskor. Sevesodirektivet

15.2. Kemikaliesäkerhetsbedömning

Ingen tillgänglig data

Avsnitt 16: ANNAN INFORMATION

Fullständiga ordalydelsen av H-(faro-)angivelserna som nämns i avsnitten 2 och 3.

H225: Mycket brandfarlig vätska och ånga.

H302: Skadligt vid förtäring.

H319: Orsakar allvarlig ögonirritation.

H336: Kan göra att man blir dåsig eller omtöcknad.

H373: Kan orsaka organskador genom lång eller upprepad exponering vid förtäring.

Förkortningar och akronymer

STOT

specifik organtoxicitet
ämne som inger mycket

SVHC

	stora betänkligheter ämne med okänd eller varierande sammansättning, komplexa reaktionsprodukter och biologiskt material mycket lpersistent och mycket bioackumulerande ämne	UVCB-ämne cPvB-ämne
BCF	biokoncentrationsfaktor	
BOD	biokemisk syreförbrukning	
CAS	Chemical Abstracts Service	
CLP	klassificering, märkning och förpackning	
CMR-ämne	cancerframkallande, mutagena eller reproduktionstoxiska ämne	COD kemisk syreförbrukning
DNEL	härledd nolleffektnivå	
Einecs	europensk förteckning över befintliga kommersiella kemiska ämnen	
Elincs	europensk förteckning över förhandsanmälda ämnen	
GHS	globalt harmoniserat system för klassificering och märkning av kemikalier	
LC50	Genomsnittlig dödlig koncentration	
LOAEC	lägsta koncentration där en skadlig effekt observeras	
LOAEL	lägsta observerade effektnivå	
LOEL	lägsta nivå där effekt observeras	
NLP	före detta polymer	
NOAEC	koncentration där ingen skadlig effekt observeras	
NOAEL	nivå där ingen skadlig effekt observeras	
NOEC	nolleffektkoncentration	
NOEL	nolleffektnivå	
OECD	Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling yrkeshygieniskt gränsvärde	
PBT-ämne	persistent, bioackumulerande och toxiskt ämne	
PNEC	uppskattad nolleffektkoncentration	

Hänvisningar till viktig litteratur och datakällor

För att skapa detta säkerhetsdatablad har leverantörens information samt information från Europeiska kemikaliemyndigheten (ECHA) databas "registrerade ämnen" används.

Metoder för produktklassificering

Klassificeringen för människors hälsa, fysiska och kemiska risker samt miljörisker är bestämt utifrån en kombination av beräkningsmetoder och testdata, om den är tillgänglig.

Information för utbildning

Arbetstagarna måste utbildas regelbundet på säker hantering av produkter baserade på den information som lämnas i säkerhetsdatabladet och de lokala förhållandena på arbetsplatsen. Nationella regler för utbildning av arbetstagare i hanteringen av farliga ämnen måste följas.

// Anger uppdaterat avsnitt.

Informationen som anges beskriver endast produkterna med hänsyn till säkerhetsåtgärder och skall inte ses som garanti eller kvalitetsspecifikation samt är inte ett kontraktsevenligt rättsförhållande. Informationen i säkerhetsdatabladet hänför sig endast till det angivna materialet och gäller inte för material använt i kombination med något annat material eller process om inte angivet i texten.